

มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีนระลอกใหม่

เศรษฐกิจจีนเติบโตในอัตราร้อยละ ๑๐.๔ ในปี ๒๕๕๓ และลดลงเหลือร้อยละ ๙.๒ ในปี ๒๕๕๔ ท่ามกลางวิกฤติเศรษฐกิจยุโรปที่ระบาดและเริ่มถาโถมไปกระทบยังประเทศในภูมิภาคอื่น จีนนับเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับการลงทุนโดยตรงจากและมิตลาดส่งออกหลักสู่สหภาพยุโรป ก็เริ่มได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องนับแต่ปลายปีที่ผ่านมา โดยเศรษฐกิจของจีนในไตรมาสที่ ๑ ของปี ๒๕๕๕ ขยายตัวร้อยละ ๘.๑ เมื่อเทียบช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา และรัฐบาลจีนประเมินว่า ผลกระทบดังกล่าวคาดว่าจะรุนแรงและยาวนานกว่าที่ประเมินไว้เดิม ขณะที่นักวิชาการของหลายสำนักก็ประเมินว่า อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งปีของจีนอาจอยู่ต่ำกว่าร้อยละ ๘ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมาเป็นครั้งแรกในรอบ ๑๐ ปี ส่งผลให้รัฐบาลจีน ซึ่งหันมายึดแนวทาง “รักษาระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจ” ได้ทยอยออกมาตราการกระตุ้นเศรษฐกิจระลอกใหม่นับแต่ต้นปี ๒๕๕๕

การดำเนินการในครั้งนี้มีลักษณะที่ “ค่อยเป็นค่อยไป” โดยแบ่งออกเป็น “หลายมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจย่อย” แทนที่จะเป็นแพ็คเกจใหญ่ ๔ ล้านล้านหยวนดังเช่นเมื่อปี ๒๕๕๑ ซึ่ง นักวิชาการบางส่วนประเมินว่า มาตรการดังกล่าวที่ทยอยออกมาและจะออกมาเพิ่มเติมในปีนี้มีมูลค่ารวมกันเป็นเงินอย่างน้อย ๒ ล้านล้านหยวน

อย่างไรก็ดี การดำเนินมาตรการดังกล่าวยังคงสอดคล้องกับทิศทางของเป้าหมายตามแผนพัฒนา ๕ ปีฉบับที่ ๑๒ (๒๕๕๔-๒๕๕๘) ที่มุ่งหวังที่จะเพิ่มสัดส่วนการบริโภคภายในประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ตอนกลางและซีกตะวันตก และการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์ที่ประหยัดพลังงาน อุตสาหกรรมพลังงานสีเขียว และอุตสาหกรรมที่อาศัยเทคโนโลยีระดับสูง

ทั้งนี้ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีนที่สำคัญ ได้แก่

๑. การลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกิจการขนาดเล็ก

จีนประกาศลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกิจการขนาดเล็กที่มีกำไรน้อยหรือมีภาระชำระภาษีไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ หยวนต่อปี โดยจะจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ ๒๐ ของภาษีที่บริษัทนั้นต้องจ่ายต่อปี

ทั้งนี้ บริษัทที่มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ ในกรณีเป็นผู้ผลิต ต้องมีจำนวนพนักงานไม่ถึง ๑๐๐ คน ทรัพย์สินไม่ถึง ๓๐ ล้านบาท ภาษีเงินได้ที่ต้องจ่ายต่อปี มีมูลค่าต่ำกว่า ๓๐๐,๐๐๐ หยวน ขณะที่ในกรณีที่เป็นการประกอบกิจการประเภทอื่น กิจการต้องมีพนักงานไม่ถึง ๘๐ คน และมีทรัพย์สินไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท

๒. การลดหย่อนภาษียานยนต์

รัฐบาลกำหนดมาตรการจัดเก็บภาษีของรถที่ประหยัดพลังงานน้อยกว่ารถทั่วไปเพื่อ

รณรงค์ให้ประชาชนหันมาเลือกให้รถยนต์ประหยัดพลังงานหรือรถยนต์ที่มีนวัตกรรมลดโลกร้อนเพื่อเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังได้ปรับเปลี่ยนการโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ให้สะดวกคล่องตัวขึ้นจากการเดิมที่การซื้อขายรถยนต์มือสองในจีนมีขั้นตอนในการโอนกรรมสิทธิ์จากเจ้าของเดิมไปยังเจ้าของใหม่ที่ซับซ้อนยุ่งยาก

๓. การลดอากรนำเข้าสินค้า ๗๓๐ ชนิด

รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจีนได้ประกาศลดอากรนำเข้าสินค้า ๕ ประเภทหลัก รวม ๗๓๐ ชนิด ลงเหลือร้อยละ ๔.๔ ได้แก่ ๑. สินค้าวัตถุดิบและสารตั้งต้น ๒. ชิ้นส่วนอุปกรณ์ ๓. อุปกรณ์สารสนเทศ ๔. สินค้าเกษตรกรรม และ ๕. สินค้าที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขภาพอนามัย

๔. การอุดหนุนการบริโภคเครื่องใช้ไฟฟ้าและรถยนต์ประหยัดพลังงาน

เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ กระทรวงการคลังร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติ และกระทรวงอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้มีมติให้อุดหนุนการซื้อสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานและพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เครื่องปรับอากาศ โทรทัศน์จอแบน ตู้เย็น เครื่องซักผ้า และเครื่องทำความร้อนด้วยน้ำ โดยรัฐบาลจีนได้อนุมัติวงเงินกว่า ๒๖,๕๐๐ ล้านบาทเพื่อกระตุ้นการซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านดังกล่าว ซึ่งต่อมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ออกกฎระเบียบกำหนดให้เงินอุดหนุนจำนวน ๑๘๐-๔๐๐ หยวนต่อคนต่อชิ้น และให้มีผลใช้บังคับนับแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ จนถึง ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ รวมทั้งการอุดหนุนในสินค้าหลอดไฟประหยัดพลังงานอีก ๒,๒๐๐ ล้านบาท และเครื่องกำเนิดไฟฟ้าประหยัดพลังงานอีก ๑,๖๐๐ ล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะทำให้เกิดการซื้อขายเครื่องใช้ไฟฟ้าและสินค้าที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่า ๔๕๐,๐๐๐ ล้านบาท อาทิ โทรทัศน์จอแบนจะขายได้ไม่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ เครื่อง ขณะที่เครื่องปรับอากาศจะขายได้เพิ่มขึ้น ๑๐๐,๐๐๐ เครื่อง

นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังอนุมัติเงินอุดหนุนมูลค่า ๖,๐๐๐ ล้านบาทแก่ผู้ซื้อรถยนต์ที่มีขนาดเครื่องยนต์ไม่เกิน ๑,๖๐๐ ซีซีหรือประหยัดเชื้อเพลิงอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของรถยนต์มาตรฐาน โดยรัฐจะอุดหนุน ๓,๐๐๐ หยวนต่อคน-คัน รัฐบาลยังประกาศจะเริ่มดำเนินโครงการสนับสนุนรถไฮบริด (Hybrid) ในเมืองขนาดใหญ่และกลาง และสนับสนุนการขนส่งสาธารณะที่ใช้พลังงานทางเลือกในเมืองนำร่องในอีก ๒๕

เมือง นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ผ่อนคลायกฎระเบียบเกี่ยวกับลงทุน โดยออกกฎระเบียบเพื่ออนุญาตให้ภาคเอกชนสามารถเข้าไปลงทุนในภาคธุรกิจที่ภาครัฐดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และเร่งอนุมัติและกระตุ้นการลงทุนในโครงการเกี่ยวกับพลังงานสะอาดให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

อนึ่ง มาตรการอุดหนุนการบริโภคในลักษณะเช่นนี้เคยเริ่มทดลองใช้เมื่อปี ๒๕๕๐-๒๕๕๑ ในมณฑลซานตง เหอหนาน และเสฉวน และต่อมาได้ขยายกรอบการใช้มาตรการนี้ไปครอบคลุมทั้งประเทศเมื่อปี ๒๕๕๒ โดยมีระยะเวลา ๒ ปีและสิ้นสุดลงเมื่อปลายปี ๒๕๕๔ ทำให้เกิดความสำเร็จในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดใหญ่ภายในบ้าน ซึ่งส่งผลให้อัตราการขยายตัวของการจับจ่ายใช้สอยในสินค้าที่เกี่ยวข้องในชนบทรายเดือนและรายไตรมาสเพิ่มขึ้นถึง ๒-๓ เท่า

หากพิจารณาเฉพาะประโยชน์จากการดำเนินมาตรการดังกล่าวในปี ๒๕๕๔ ก็สรุปได้ว่า มาตรการดังกล่าวสามารถกระตุ้นให้เกิดการซื้อขายสินค้าจำนวน ๑๐๓ ล้านชิ้น คิดเป็นมูลค่า ๒๖,๔๑๐ ล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๓ ถึงร้อยละ ๕๓.๑ ประเมินว่ามูลค่าโดยรวมของผลผลิตอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้ามีมูลค่าประมาณ ๑ ล้านล้านหยวน ขยายตัวร้อยละ ๑๗ เมื่อเทียบกับของปี ๒๕๕๓ โดยในการดำเนินมาตรการในครั้งนี้ รัฐบาลยังพยายามกำกับควบคุมให้การดำเนินมาตรการไม่ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อพุ่งทะยานดังเช่นที่ผ่านมา

๕. การเร่งอนุมัติการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่

ในช่วง ๔ เดือนแรกของปี ๒๕๕๕ รัฐบาลจีนโดยคณะกรรมการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติจีน (NDRC) ได้อนุมัติโครงการลงทุนไปจำนวน ๘๖๘ โครงการสำคัญ และวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เพียงวันเดียว ก็อนุมัติโครงการลงทุนเพิ่มเติมอีกมากกว่า ๑๐๐ โครงการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการพลังงานสะอาด นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังเร่งกระตุ้นภาคเอกชนให้เข้ามาลงทุนในโครงการสำคัญด้านรถไฟ การอนุรักษ์พลังงาน และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการก่อสร้างสถานศึกษาและการสาธารณสุขในชนบทและภูมิภาคตะวันตกของจีน

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ หลายโครงการลงทุนขนาดใหญ่ดังกล่าวมุ่งไปสู่พื้นที่ทางตอนใต้ของจีน อาทิ เมืองจั้นเจียง (Zhanjiang) และเมืองฟางเฉิงกั่ง (Fangchenggang) มณฑลกว่างซี (Guangxi) ซึ่งส่วนหนึ่งมุ่งผลิตเพื่อป้อนเข้าสู่ตลาดอาเซียนในอนาคต

๖. การปรับลดอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของธนาคารกลางจีน

เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ที่ผ่านมา ธนาคารกลางของจีนได้ประกาศปรับลดอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงลงร้อยละ ๐.๒๕ สำหรับทั้งเงินฝากและเงินกู้ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในรอบกว่า ๓ ปีที่ประกาศลดอัตรา

ดอกเบีย้อ้างอิงในจีน ส่งผลให้อัตราดอกเบีย้เงินกู้ระยะเวลา ๑ ปีในปัจจุบันลดลงมาอยู่ที่ระดับร้อยละ ๖.๓๑ ทั้งนี้ ก่อนหน้านี้ ธนาคารกลางได้ปรับลดสำรองเงินฝากธนาคารพาณิชย์ลงถึง ๒ ครั้ง

๗. การเร่งรัดการปรับปรุงพิธีการศุลกากรและการคืนภาษี

เมื่อต้นเดือนกรกฎาคม ที่ผ่านมา รัฐบาลจีนโดยสำนักงานบริการจัดการการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (State Administration of Foreign Exchange: SAFE) ยังได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งปรับปรุงบริการพิธีการศุลกากร และการขอคืนภาษี “ส่วนลดภาษีส่งออก” (Export Rebates) ให้รวดเร็วยิ่งขึ้น รวมทั้งยังยกเลิกเอกสารบางอย่างเพื่อลดภาระในการประกอบธุรกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ โดยให้มีผลใช้บังคับนับแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งนับเป็นการขยายกรอบของมาตรการดังกล่าวที่เริ่มใช้ใน ๗ มณฑลและเมืองสำคัญสำหรับการส่งออกนับแต่เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

๘. การปล่อยให้ค่าเงินหยวนอ่อนตัว

ในช่วงไตรมาสที่ ๒ ของปี ๒๕๕๕ รัฐบาลจีนได้ปล่อยให้ลดค่าเงินหยวนลดลงร้อยละ ๓-๔ เมื่อเทียบกับเงินเหรียญสหรัฐฯ เพื่อช่วยพยุงสถานการณ์ธุรกิจส่งออก ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวชัดเจนยิ่งขึ้น ภายหลังการประชุมร่วมด้านยุทธศาสตร์และเศรษฐกิจระหว่างจีนและสหรัฐฯ (China-U.S. Strategic and Economic Dialogue) เมื่อต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕ ณ กรุงปักกิ่ง

ปี ๒๕๕๕ เป็นปีแห่ง “การถ่ายโอนอำนาจทางการเมือง” ครั้งใหญ่ของจีน และเชื่อกันได้ว่า พรรคคอมมิวนิสต์และรัฐบาลจีนจะให้ความสำคัญกับการรักษา “หน้าตา” เพื่อให้การก้าวลงจากตำแหน่งของผู้นำและคณะผู้บริหารชุดปัจจุบันเป็นไปอย่างสวยงาม ... เราต้องมาร่วมกันติดตามว่ารัฐบาลจะคลอดมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจอะไรใหม่ ๆ ออกมาอีก

รวบรวมและเรียบเรียงโดย

ดร. ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร

อัครราชทูต (ฝ่ายการพาณิชย์)

นายจิรภัทร อภิชัย

นักศึกษาฝึกงาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กรกฎาคม ๒๕๕๕